

formationsteknologien vil accelerere og bringe alle dele af verden nærmere hinanden.

Markedsøkonomien går i øjeblikket sin sejrsgang over størstedelen af verden. Markedsøkonomiens tro væbner er reklamer og markedsføring, der stimulerer efterspørgsel efter alskens forbrugsgoder. Det skaber grobund for en tro på, at der til ethvert behov må være en vare, som kan tilfredsstille behovet – »Doktor, kan De ikke skrive mig en recept«-situationen er en god illustration.

Man skønner, at økonomien i den illegale narkotikahandel er 500 mia. \$ om året. Det er mere end oliehandlen, men mindre end våbenhandlen. Det siger lidt om de kræfter, man er oppe imod.

De kulturelle mekanismer, vi ved hæmmer rusmiddelproblemerne: klare normer formidlet i stabile smågrupper – er allerede i dag en saga blot – vi lever i et samfund med stor mobilitet, stærk individualisering, hvor det individuelle ansvar og valg spiller en stor rolle – og det vil vi også gøre fremover.

Alt dette fører mig frem til, at det i 90'erne bliver overordentlig vigtigt, at

- styrke den kritiske forbrugsbevidsthed i forhold til alskens rusmidler,
- styrke kulturen i de nære sociale sammenhænge,
- styrke bevidstheden om, at vi har et fælles ansvar for vores »menneskelige miljø« – vi er hver især ansvarlige for at omgås rusmidler på en fornuftig måde, men vi er også ansvarlige for de normer, vi er med til at danne – og vi har et ansvar for at hjælpe dem, der har de store problemer,
- og »det offentlige«, som jo ret beset er vores fælles institutioner, må tage sin part af denne informationsmæssige, kulturelle og sociale opgave.

Og lad mig understrege: nærmiljøets rusmiddelkultur og den kritiske forbrugsbevidsthed kan *ikke dirigeres* fra et centralt bureaukrati. Men en fornuftig udvikling kan – og skal – inspireres og støttes fra centralt hold gennem overblik, sagligt grundlag, brede kontaktflader og en fleksibel, *ubureaukratisk* organisation.

Tak for opmærksomheden!